

naar: Anouk Broersma

uit: *Waarom gruwelplaatjes op sigarettenpakjes niet gaan werken*, *Reporters Online*, 26 mei 2016

Anouk Broersma is freelance journalist.

noot 1 bobcampagne: campagne die zich richt op het voorkómen van rijden onder invloed van alcohol; de Bob is de persoon die geen alcohol drinkt als hij nog moet rijden.

noot 2 *De Speld* is een website die op satirische wijze ‘nieuws’ brengt; de site bevat berichten die zo worden gebracht dat ze waar lijken te zijn, maar het niet (kunnen) zijn.

noot 3 Een minion is een geel fantasiefiguur; minions komen voor het eerst voor in de film *Verschrikkelijke ikke (Despicable me)* uit 2015.

Tekst 2

Het rookbeleid is dodelijk

(1) Eind van deze maand is het weer Wereld Niet Roken Dag, een hartenkreet van de Verenigde Naties. Bijna een kwart van de Nederlanders van 5 vijftien jaar en ouder rookt, ruim de helft van de gebruikers sterft aan deze verslaving – ieder jaar ruim 20.000 mensen.

(2) De directeur-generaal Volksgezondheid bij het ministerie van 10 Volksgezondheid, Welzijn en Sport vindt dat er een offensief moet komen tegen roken. Haar aanvalsplan, zoals afschrikwekkende afbeeldingen 15 op pakjes en voorlichtingscampagnes voor scholieren, is louter window-dressing¹). Het helpt niet om rookverslaving tegen te gaan bij jongeren.

(3) Ze heeft het niet over hét middel 20 om tabaksgebruik tegen te gaan: verhoging van de accijnzen. In landen waar ze accijnzen wel inzetten tegen het roken, zoals Australië en Zwe- 25 den, is het aantal rokers beduidend lager dan in Nederland. Een ander probaat middel tegen rookverslaving – verkoop tabak uitsluitend in spe-

cialzaken met een vergunning – stuit op heftig verzet van de lobby 30 van supermarkten en tankstations. Ook daarover zwijgt de directeur-generaal.

(4) Op 28 januari 2016 was er een plenair debat over de Tabakswet. 35 De zaal in de Tweede Kamer oogde verlaten met slechts de tabakswoordvoerders van zeven politieke partijen. Ieder gevoel van urgentie ontbreekt bij veel politici. Alsof we het hier niet 40 over een nationale gezondheidsramp hebben. Er sterven ieder jaar ruim tien keer zoveel mensen aan de gevolgen van tabaksgebruik als bij de watersnoodramp van 1953, er zijn 45 jaarlijks ongeveer 35 keer zoveel rookdoden als verkeersdoden.

(5) Er werden tijdens het debat der- 50 tien moties en amendementen ingediend. Rechtse partijen verwierpen alle tabaksonvriendelijke moties; een enkele linkse fractie kon zich hier voor een belangrijk deel in vinden. De filosofie achter deze politiek is simpel: mensen hebben een vrije

55 keuze en kunnen zelf beslissen of ze
roken of niet. Ze bedenken niet dat je
niets meer te kiezen hebt als je
eenmaal verslaafd bent. Eric van den
Burg, wethouder te Amsterdam, heeft
60 dat wel door. In een debat in De
Balie op 8 mei stelde hij dat zijn
eigen partij – en in het bijzonder de
tabakswoordvoerder in de Tweede
Kamer – “de verkeerde gedachte
65 erop nahoudt, namelijk dat iedereen
in staat is de juiste keuzes te
maken”. Verslaafden hebben die vrije
keuze simpelweg niet, want dat is
precies het kenmerk van een versla-
70 ving.

(6) Van den Burg vindt bovendien dat
een sigarettenpakje een tientje
duurder moet worden, maar dat ziet
hij niet gebeuren. “De lobby en de
75 machtsmachine van de tabaksindus-
trie hebben dat tot nu toe weten te
voorkomen”, stelde Van den Burg.
“En,” voegde hij eraan toe, “verho-
ging van de tabaksaccijns zal rechtse
80 voorstellers twee tot drie zetels
kosten en daar zitten ze natuurlijk
niet op te wachten.”

(7) Hetzelfde probleem geldt aan de
linkerkant van het politieke spectrum
85 waar sommigen ook denken dat
krachtige antitabaksmaatregelen
leiden tot zetelverlies. Zelfs huisarts
Marith Volp, tabakswoordvoerder

namens haar partij, pleit niet voor
90 accijnsverhoging. Haar angst is
begrijpelijk. Het is juist haar achter-
ban – de rokers met weinig inkomen
– die het hardst wordt getroffen bij
tabaksaccijnsverhoging. Links heeft
95 hier duidelijk een groter probleem
dan rechts. Maar er zijn ook linkse
partijen die heel wat moediger ope-
ren: zij vinden de gezondheid van
hun kiezers belangrijker dan een
100 paar Kamerzetels.

(8) De conclusie is onontkoombaar:
roken is een verslaving die uit angst
voor zetelverlies door de coalitie in
stand wordt gehouden. De maat-
schappij betaalt hiervoor een hoge
105 prijs: dodelijke ziekten, vroegtijdig
overlijden, terugloop in arbeids-
productiviteit en enorme zorgkosten.

(9) De gang naar de stembus lijkt
110 nog ver weg, maar toch: wat moeten
we stemmen als we de maatschappij
en in het bijzonder kinderen tegen
tabak willen beschermen? Het advies
is simpel: stem op een partij met een
115 stevige tabaksparagraaf in het ver-
kiezingsprogramma. In de verkie-
zingsprogramma's moet minimaal
staan dat accijnzen actief worden
ingezet om het roken terug te dringen
120 en dat tabak uitsluitend verkocht mag
worden in speciaalzaken met een
vergunning.

naar: Frits van Dam en Wanda de Kanter

uit: Het rookbeleid is dodelijk, NRC Handelsblad, 27 mei 2016

*Frits van Dam en Wanda de Kanter waren ten tijde van publicatie
respectievelijk de secretaris en de voorzitter van Stichting Rookpreventie
Jeugd. Wanda de Kanter was longarts en is nu fulltime antirookactivist.*

noot 1 windowdressing: iets voor de vorm doen